

Zítřa už bylo

Každý den, kdy jsme naživu, je zázrak.

Zázrak? Jaký zázrak?

Krajina za okénkem ubíhala poněkud fádně. Středočeská placka nabízí i malebné přírodní scenérie, ovšem tohle nebyl ten případ. Jednotvárná, jen malinko zvlněná zemědělská rovina. Zanedbané vesničky, zpustlé a otlučené kravíny a síla. Jinak nic zajímavého.

Autorádio blekotalo zprávy. Ať si je strčí někam. Pohyby na burze nechápu, od toho mám makléře. Boje na blízském i dalekém východě už dávno nikoho nedojmou. Sportovní výsledky jsou otravné až běda.

Pak jsem však přece jen zbystřil.

„Zprávy z kultury. Krátce po třiasedmdesátých narozeninách včera v Liberci zemřel Damián Herold, hudební skladatel a vynikající klavírista, virtuos světového věhlasu.“

Tak Damián je po smrti.

Rázem jsem byl nějakých sedm, osm let zpátky. V koncertní síni. On za klavírem, já s houslemi přiřazenými ke krku. Za námi komorní orchestr, v hledišti nadšené publikum. Ovace nebrały konce.

Šli jsme to oslavit. Prostě jen tak, s partou muzikantů do vinárny. Někdy k půlnoci jsem odložil sklenku excelentního ryzlinku a zahuhlal Damiánovi do ouška:

„Byla to pro mě moc velká čest, zahrát si s tebou. Nádhera.“

„Ne,“ usmál se Damián, „to mně bylo velkou ctí! Jsi fantastický hudebník. V životě jsem neviděl nikoho, komu by prsty a smyčec létaly po strunách jako tobě. Fakt.“

Takový kompliment od legendy! Byl jsem tehdy ještě nepříliš známý virtuos, takže poklona od Pana Velikého pořádně hrála u srdce.

Od té doby jsem se s Heroldem setkal ještě párkrát, ale vždy jen letmo. Víckrát jsme spolu nehráli, jakkoli by ani jeden z nás nebyl proti. Pohříchu nikdy se to nepovedlo sladit termínově. Když už by to snad bývalo i šlo, přestal Damián ze zdravotních důvodů koncertovat. Netrvalo dlouho ... a přišla tahle zlá zpráva z rádia.

Z chmurných a nostalgických úvah mě vytrhl pohled na krajnici. Stála tam jakási světle oděná postava a mávala rukou. Stopař. Když jsem přijel blíž, ukázalo se, že to není stopař, nýbrž stopařka.

Neberu je. Výjimku z tohoto pravidla činím jen mimořádně. A nerad. Nicméně tentokrát jsem z nějakého neznámého důvodu pocítil potřebu té ženě zastavit.

Byla to ve skutečnosti docela mladá dívka. Měla na sobě bílé džínové šortky (festovně upnuté) a bílé tričko. Přes něj bílou vestičku s trásněmi. Na nohou bílé kozačky. Na hlavě bílé vlasy. Ne blond, opravdu bílé.

Otevřel jsem okénko ve dveřích spolujezdce. Vplul do něj zmalovaný obličej, ozdobený lišáckým úsměvem.

„Zdravím. Díky, že jste zastavil. Jedete do Nymburka?“

„Jedu dál, ale hodím vás tam. Je to jen malá zajíždka.“

Slečna se usmála a ještě jednou poděkovala. Načež vklouzla do útroh nekompromisně luxusního Mercedesu třídy S.

„Jste na cestě už dlouho, že?“ střelila po mě zkoumavým kukučem.

„Ano, docela ano.“

„Únava?“

„Ani ne. Před hodinkou jsem si dal kafe.“

„Hm. Ale kafe na pumpě je hnus.“

Tázavě jsem se na ni otočil.

„Nepovídejte. Proč myslíte, že zrovna ...“

„A kde jinde než na pumpě si může dát řidič kafe?“

Taky pravda.

Začalo mě trochu mrzet, že jsem ji vzal. Přestávala mi být sympatická. Už abychom byli v Nymburku. Tam vypadne.

A nazdar.

„Posloucháte zprávy, že ano?“ pokračovala v útoku na mou blaženou náladu.

„No ano, vždyť to slyšíte.“

„Slyším, slyším. Čili už víte, že Damián Herold zítra zemře.“

Ehe?! Co to ta káča plácá?!

„Jak, zítřka? Vždyť právě hlásili, že zemřel včera!“

„Ale prosím vás! Mimochodem, vy jste ho znal osobně, vidíte?“

Teď už jsem byl fakt v šoku.

„Jak ... jak ... jak?“

„No prostě to vím.“

Co je to za praštěnou sci-fi?! Buď je ta křepelinka překvapivě široce obeznána s hudební scénou, nebo ...

Nebo to nechci ani domyslet.

Jo, bude to tak: vyzná se. Třeba studuje na konzervě. Nebo tak něco. A poznala mě. A z nějakého důvodu ví i to, že jsem s Heroldem jednou koncertoval.

Což ovšem nevysvětluje její absurdní poznámku, že Damián zemře teprve zítra.

Rozhodl jsem se na to nereagovat.

Rozhodl jsem se nereagovat vůbec nijak.

Pár minut bylo ticho. Pak mě zničehonic obdařila oslnivým zábleskem mandlových očí.

A zašeptala:

„Vrtá vám hlavou, jak vím, že Damián zítra zemře. Přiznejte to.“

Nehodlal jsem se nechat vtáhnout do téhle potrhle hry.

„Jak už jsem řekl prve, v rádiu hlásili, že zemřel včera. Takže se neztejte, ale vaše žertování mi přijde dost nevkusné.“

„To není žertování,“ namítla dívka vážným, skoro až truchlivým tónem. „Vy jste se totiž ocitl v mírném časovém omylu.“

Ha, ha, ha! Kočičko, ty asi hltáš moc fantasy literatury. Chtělo by to trochu poctivé klasiky. Sebrané spisy Aloise Jiráska, a tak. To tě zaměstná na hodně dlouho, chechtal jsem se v duchu.

„Sebrané spisy Aloise Jiráska mám dávno přečtené. A pokud chcete znát můj názor, je to děsná otrava.“

To skenování mých myšlenek mi už pěkně lezlo na nervy. A co huř, žvanila dál:

„Nevěřte mi. Hm. A popravdě, není divu. Ale zkusím vás přesvědčit. Teď projedeme třemi zatáčkami. Za nimi se vynoří taková nízká stráž. Až ji objedeme, spatříte v odstavném pruhu zaparkované auto. Červený Chevrolet. U něj bruneta v květovaných šatech, zoufale neschopná pochopit, co se jí stalo s levým zadním kolem. Aaahh, už to bude ... ano, jsme skoro tam.“

Za zatáčkou pod strání se skutečně objevilo červené auto. Pohledná dáma v letních šatech rozmrzele pozorovala prázdnou pneumatiku.

(pokračování v knížce)

Nicotná vypouklina

Z úvah mě vytrhl pohyb. V první chvíli nejasný, nepatrný a takový prapodivný.

Jako kdyby z toho nicotna kousek vypoukl. Spíše stín než něco určitého.

Zároveň mi do mysli promluvil cizí hlas:

„Vítám tě nikde.“

Zaskočen jsem vyhrkl (tedy byl bych býval vyhrkl, kdybych byl býval měl čím vyhrknout):

„Kdo jsi?“

„To byla ale moc hloupá otázka. A nesmyslná. Nedá se na ni odpovědět nic. Nebo lépe řečeno, dá se na ni odpovědět jedině nic.“

„To je snad totéž.“

„To ani trochu není totéž. Je v tom obrovský rozdíl.“

„Ano? A jaký?“

Vypouklé nic, nebo co to bylo, se usmálo. Tedy ... bylo by se bývalo usmálo, kdyby to nebylo bývalo jen pouhé nic, byť vypouklé. A samozřejmě mou otázku ignorovalo. Blafalo, co se mu zachtělo.

„Všichni si mě nějak představujete. A všichni špatně, protože jakákoli představa o něčem, co je nedefinovatelné, je předem chybná. Ale děláte to pořád. A ještě si o těch svých představách vyprávíte a navzájem je vnucujete jeden druhému. A fackujete se kvůli nim. Jste fakt legrační.“

„Já jsem nikdy nikomu žádné představy nevnucoval.“

„To ne. Ale máš je. Nemůžeš před nimi utéci.“

„A co takoví lidé, kteří si myslí, že neexistuješ? I já mezi ně patřil!“

„Myslet si, že neexistuju, to je přece taky představa o mně! Ale aspoň je poctivá a neprodukuje falešné iluze. Jenomže ty teď lžeš. Celou dobu jsi velmi dobře věděl, že existuju. Přízněj si to.“

Došlo mi, že tahle debata probíhá v mé mysli. Čili se vlastně hádám sám se sebou. Vždyť tu taky nikdo jiný není. Ale pojmy „nikdo“ a „nic“, to jsou taky definice ... ach jo, asi jsem v mládí příliš intenzivně četl středověké mystiky. To byla chyba. Teď si z toho stejně houby pamatuju.

Položil jsem vypouklému ničemu otázku, která mi už hodnou chvíli nahlodávala podvědomí:

„Co bude dál?“

„Dál?“ podivilo se nic. „Jaké dál máš na mysli? Nerozumím ti. Tady žádné dál není. Čas už neexistuje. Nebo si jako myslíš, že tu někdo pověsí na zeď hodiny s kukačkou a ta každou půl hodinu kukne?“

„Já nevím. Nemyslím si vůbec nic.“

„Výborně, konečně jsi na správné cestě! A až si nebudeš myslet ani to nic, dorazíš do cíle. A tam pochopíš, že tady nic nezačíná ani nekončí.“

„Ale to bude strašlivá nuda.“

„Nestěžuj si! Jsi hrozný negativista. A vždycky jsi byl. Očekával jsi to nejhorší. A tak se ti to taky pořád dělo.“

Měl jsem té nicotné vypoukliny tak akorát plné zuby.

„Víš co, ty nicotná vypouklino? Už tě mám tak akorát plné zuby!“

„Dobře, že to říkáš,“ odpověděla nicotná vypouklina, „protože už tě nechám na pokoji. Užívej si bezbřehé věčnosti. Pa.“

A ticho. Nehybné nedefinovatelné bylo rázem právě tak neporušitelné jako na začátku. I když, na jakém začátku? Tady přece není žádný začátek ani konec, tady není ani prostor, ani čas. Tady není nic. A ani to nic tu není.

Ano, a přesně to je bůh, napadlo mě, a musel jsem se trpce usmát. Tedy byl bych se býval usmál, kdybych ... ale to už tady bylo ...

(pokračování v knížce)

Poslední výstup na Klíč

Venca vypadal pobledle. Zíral divně. Přibližně jako člověk, jemuž uletěly včely.

Marie seděla u psacího stolu. Ani nedutala.

Ještě jednou jsem juknul na ten cár papíru. To přece nemůže být pravda!

Ale stojí to tu černé na bílém.

„Hele, Venco, není to nějaký fór? Mně to totiž připadá jako totální ptákovina.“

„Ne, není to fór. Volal jsem na okres, z okresu volali na kraj, kraj volal na ministerstvo a ministerstvo volalo do Belgie. A Belgie potvrdila správnost sdělení.“

„A jak se k nám ta věc vlastně dostala?“

„Přišla z Belgie na ministerstvo, ministerstvo ji mrsklo na kraj, kraj na okres, okres usoudil, že patří nám, a tak ten sajrajt poslali sem.“

Znovu jsem si dopis přečetl. Přesněji řečeno jeho překlad, neboť originál byl v angličtině. S tím bychom tu měli menší problémy.

Znělo to neuvěřitelně:

Věc: rozhodnutí Evropské unie, číslo jednací 286349/2017

Evropská unie tímto nařizuje fyzickou likvidaci kopce Klíč nad obcí Svor v okrese Česká Lípa, kraj Liberecký, Česká republika. Likvidace musí být provedena nejpozději do tří měsíců od doručení tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění: výše zmíněný kopec neodpovídá tvarem ani velikostí platným normám Evropské unie. V případě nesplnění bude příslušná obec potrestána poplatkem ve výši deset milionů eur. Proti tomuto rozhodnutí není odvolání.

V Bruselu dne 18. dubna 2017

Podepsán:

Chrchel van Chrochtálen

ředitel Komise pro utváření sjednocené evropské krajiny

Odložil jsem dopis na stůl.

Tohle je určitě zlý sen a já se probudím.

Ale kdepak, žádné probuzení nebylo na obzoru.

„Jak máme proboha za tři měsíce odstranit Klíč? Vždyť to nejde.“

„To mi povídej,“ skuhral Venca. „Ale nezvládneme-li to, musíme zaplatit tu pokutu.“

„Poplatek.“

„No tak poplatek. Víc jak čtvrt miliardy korun. Kde je vezmeme?“

„Nevím.“

Mlčeli jsme. Nic nás nenapadlo. Tahle situace neměla řešení.

„To nějak dopadne,“ řekl nakonec Venca, „necháme to uležet. A ... nebo ... probereme celou věc v hospodě, co říkáš?“

A tak jsme šli. Maruška domů za potomstvem. A já s Vencou na pivo.

Je fajn mít takového starostu. Na všechno má zdravý názor.

Výčepák před nás postavil dva půllitry.

„Chlapi, co je vám? Vypadáte jako byste kousli do hovna.“

„Taky že jo, Mirku. A do pořádného. Do evropského,“ zhodnotil Venca naši situaci.

Zase chvíli ticho. Jak jsme tak upíjeli pivo, začaly věci vypadat trochu lépe. Při třetím kousku už celý průšvih vyhlížel poměrně snesitelně.

„Nic se nejl tak horké, jak se to uvaří,“ mínil Venca.

„Není kouře bez ohýnku,“ podpořil jsem jeho názor.

„Kdo chce kam, pomozme mu tam,“ kontroval on.

„Ráno je moudřejší večera,“ usoudil jsem já.

Ne, že by ta přebíjená v pořekadlech nějak pomohla s řešením našich potíží. Ale měli jsme hned lepší pocit.

Při šestém korbetu přišel Venca s převratnou myšlenkou.

„He ... he ... hele, když už nám chtějí ten Klííííí sebrat, tak bychom si na něj měli ještě jednou naposledy vy ... vytento ... vylézt. Co říkáš?“

Vytřeštil jsem oči.

„Jako ... jako až nahoru myslíš?“

„Jo.“

„Jako ... až úplně nahoru? Jakože až na vrchol?“

Venca zřetelně zaváhal. Ale pak mávl rukou.

„Jasně. Až na vrchol. Jednoduše tam vyběhneme.“

„Vy ... co? Vyběh ... Venco, ty nejsi normální. Já nedobíhám ani autobus.“

„Ani já. Ale na Klíč vyběh ... no tak dobře, vy ... vyjdeme, nebo jak se tomu říká, když se někam jde.“

„No ... dobře. Já jsem pro každou srandu. A kdy jako?“

„Jako hned zítřka,“ rozhodl Venca. „Nemá smysl to odkládat.“

„Ale ... ale je potřeba se na to pořádně vyspat! Nevyrázel bych dřív než v poledne.“

„No jasně! Co je to za nápad, jít na Klíč ráno? Za to by se mělo střílet, za takové nápady! Jasně, že půjdeme až po obědě.“

„To je řeč! A musíme si sebou vzít nějaké pivo! Jako ať netrpíme tou dehy ... dehy ... dehy ... no kurva, pomoz mi!“

„Myslíš jako ten nedostatek tekutin?“

„Jo, richtik. Přesně to mám na mysli.“

„Máš recht, vole. Vezmeme si butylku. Hej, do hajzlu, Mirku!“ zařval Venca k výčepnímu pultu. „Natoč nám dvoulitrovku piva.“

„A proč si ho nevy pijete tady?“ vyzvídal hostinský.

„To není na teď,“ vysvětlil jsem mu, „to máme na zítřa. Až půjdeme na horskou túru.“
„Aha. Razíte do Krkonoš?“
„Do jakých Krko ... krko ... noš?“ hulákal Venca. „My ... my dva, jakože on ... a já ... zítřa zdoláme Klíč!“
„Aha,“ uchechl se Mírek, ten pazneht. „A tomu říkáte horská túra? Takové procházce?“
„Chtěl bych tě vidět, ty chytráku!“ zařval jsem na něj.
Mírek jen zavrtěl hlavou a šel nám natočit pivo.

Nazítří o půl druhé jsem bouchal u Venci na dveře.
Dlouho nic. Pak přišla otevřít Květa. Tvářila se nasr ... no prostě našťvaně.
„Ten byl ale zřízený, když přišel domů. Vy jste museli vyvádět.“
„Ani ne,“ špitl jsem, věda, že ta dobrá žena má pravdu.
„Mlel furt něco o tom, že prý dneska půjdete na Klíč.“
„Aha. Nepovídej.“
„Jo. V jeho věku! Na Klíč! Vždyť by to nemusel přežít.“
„No, popravdě řečeno, přišel jsem ho vyzvednout. Fakt tam vyrážíme.“
Přivřela oči, což je u ní výraz nejhlubšího nesouhlasu.
„Jste blázni. Ale ať za mnou pak nechodí, že ho bolí záda nebo hnáty.“
A zmizela v domě.

(pokračování v knížce)